

Restaurování zábradlí kůru v kostele Narození Panny Marie ve Štípě 2018.

Zábradlí kůru je datováno do druhé poloviny 18 století. Jedná se movitou kulturní památku, která významným způsobem doplňuje pohled na zadní část kostela. Má odlišnou konstrukci i formu od zábradlí ve spodní části lodi kostela je datováno. Na začátku restaurátorského zásahu byla provedena fotodokumentace zábradlí

kůru. Na základě dohody s odborným dozorem NPÚ byla provedena demontáž všech polychromovaných prvků ze zábradlí kůru. Dvě velké vázy a trojice andělů se sokly z lícové plochy byly pouze sundány ze závěsných skob upevněných v zábradlí. Čtyři figury andělů umístěných na horní ploše zábradlí byly fixovány původními i druhotnými

hřebíky skrze sokl soch. S výjimkou jednoho původního kovaného hřebu bylo možné všechny hřebíky poměrně volně vytáhnout a sochy tak odstranit. Prvním krokem při restaurování byla likvidace dřevokazného hmyzu v soklovém trámu zábradlí technologií mikrovlnného ohřevu. Tuto činnost provedla formou subdodávky specializovaná firma běžným postupem. Ten spočíval v ohřevu dřevní hmoty nad hranici 55°C a udržení této teploty minimálně po dobu 30 minut. Tak je zajištěna úplná likvidace všech vývojových stádií hmyzu.

Poté následovalo odstranění druhotných lakových vrstev ze všech dřevěných částí zábradlí. Lze konstatovat, že v případě druhotných lakových vrstev se jednalo pravděpodobně o shodnou lakovou směs, která byla použita i na jiných prvcích v interiéru kostela (pravděpodobně šlo o směs lněného oleje či lněné fermeže s kalafunou). Takto očištěné povrchy byly napuštěny insekticidním prostředkem Lignofix-I-Profi v toluenu, zejména pak soklový trám a bělové části dubového dřeva. Poté byla dřevní hmota soklového trámu konsolidována roztokem restaurátorské akrylátové pryskyřice Solakryl BT v Toluenu.

Vyplňování a tmelení hlubokých prasklin zejména sloupků zábradlí probíhalo vždy v několika krocích tak, aby dobře vytvrdila vrstva tmele v celé hloubce praskliny. Povrchová vrstva tmele provedená vodou ředitelnou hmotou CLOU byla upravena do vhodného odstínu okolního dřeva, případné nedostatky byly ještě následně korigovány akvarelovými barvami. Na horní ploše zábradlí se nacházela řada nepůvodních a často velmi nevhodně provedených otvorů různého průměru. Tyto otvory byly vyplněny dřevěnými zátkami z dubového dřeva, barevně retušovány a spolu s okolním materiálem povrchově upraveny.

Povrchová úprava byla provedena odlišnými technologiemi na soklovém trámu a na samotném dubovém zábradlí. To bylo natřeno dvěma nátěry šelakovým lakem a po jeho vytvrzení byla na všechny plochy nanesena konzervační vosková vrstva pomocí textilu a žíhového kartáče. Soklový trám je na rozdíl od zábradlí zhotoven z jehličnatého dřeva a pravděpodobná původní povrchová úprava se dochovala jen na malé ploše zcela vpravo. Podle tohoto rezidua můžeme usuzovat, že povrchová úprava měla barevně sjednotit jehličnatou dřevinu soklového trámu s dubovým zábradlím. Pro povrchovou úpravu byl zvolen lazurní olejový podlahový olej PNZ v odstínu třešeň, který nejlépe odpovídal požadavku barevného sjednocení.

Na takto připravené zábradlí byly navráceny všechny původní polychromované prvky, které doposud nebyly restaurovány. Prvky z lícové plochy se opět pouze zavěsily na původní skoby. Sochy z horní plochy zábradlí byly po dohodě s odborným pracovníkem NPÚ upevněny skrze sokly soch pomocí dvou nerezových vrutů. Tyto vruty nebyly zatím nijak retušovány, či skryty, neboť se počítá z další demontáží soch za účelem jejich restaurování a až teprve pak dojde ke skrytí hlav vrutů a jejich retuši. Nerezové vruty zaručí trvalou pevnost ukotvení i v případě vyšší vzdušné vlhkosti v kostele.

Cílem restaurování bylo zvýšení současné estetické úrovně předmětu zejména korekcí současné silné lakové vrstvy, dále velmi důležité bylo aktivní likvidace dřevokazného hmyzu následovaná preventivní aplikací tekutého insekticidu. Při restaurování byla brána ve zřetel také plná funkčnost jednotlivých prvků.

Restaurování zábradlí kůru se financovalo ze dvou zdrojů. Dotace **Ministerstva kultury z „Programu restaurování movitých kulturních památek“**, a z **darů farníků ve Štípě**.

Zpracoval Petr Červenka
Ta děkanátu Vizovice

MINISTERSTVO
KULTURY